

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, II. пош.
Конто почт. шлани 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 4-90 зб.
Чотирьохмісячно 12-00 „
Піврічно 24-00 „
Річно 48-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Канаді,
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зб., Німеччині 7-50 зб.,
Швейцарії 5 ш. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей. Бра-
гарі 7-50 зб., Австрії 7-50 зб.,
Збіра адреса 1 зб.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друківні: 29-26.
В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Чи зворот до кращого?

Перші прояви кон'юнктури, а з ними господарського оптимізму.

I.

Підзаголовок цієї статті вже сам собою може на момент вигадати чולה читачів: спонукає прочитати до кінця статтю на економічну тему навіть тих, що це нечасто роблять.

І те, що ми в ньому написали, по глумити, бо вже вся світова преса, навіть найповажніші економічні газети в роді лондонського „The Economist“, б'ють у лави радості з приводу початку кон'юнктури. І симптоми, очевидно, покищо налягати і далеко вони від нас, в англосаксонських сестер в Америці і в Англії. Але коли маємо, що ніодна держава, хоча би найбагатша в світі і капітал, не є планетою, що кружляє окремо від інших десь у воєдушних просторах, то звальна господарська залежність держав у всесвітній системі стала просто законом, а якби навіть більшовики мусьт рахуватись, (про що говорять найновіша їхня оферта до співпраці на сторінках моск. „Лавастів“) — то якже і ми заранитись від англосаків дрібкою оптимізму.

II.

Вже в половині липня появилася в Америці ознаки делюого господарського оздоровлення. Прояви найбільше характеристичні, як: *подо-вження грош, інфляційний рух і зменшення інфляції*. Після того почали зростати ціни сирини, базовна, пшениця, каучук, гума і деякі інші піднеслись у ринковій вартості впродовж липня на 5 при. Хвиля звишки ціни на сирини піднялась теж в Англії і лондонська біржа почала зростати сильніший попит і звишки ціл пшениці, гуми, олова, міді, юти і деяких інших мінералів. Разом із тим появилася звишкова тенденція на ринку *вартісних паперів*. Сонливий бірж заступившись, немов знід, землі вирросло нове довіря посідачів гроша, завдяки чому під-нялась його планність. Госса курсів облігацій і акцій перекинулася на *європейський суходіл* і дивилася навіть до Польщі, де впр. акції Банку Польського звишували на 10 проц.

III.

В авторитетні слова схопили ці прояви по-крити кон'юнктури знавчачі американські і ан-глійські економісти, як теж през. Гувер, німець-кий канцлер фон Папен, губернатор бельгійсько-го державного банку Франк, відомий проф. Ваге-ман та різні економічні установи, з яких згада-мо нам найбільшчі: Інститут для дослідів ко-н'юнктури у Берліні і такий сам у Варшаві.

През. Гувер отворив перед тижнем конферен-цію у Вашингтоні, так звану „для побороування криси“, у якій взяло участь 200 найважливіших американських банкірів і промисловців, і вия-вил у своїй промові непересічний оптимізм. В ній сказавши у віт погляд, що „Америка має вже в собі період безприкладної в II історії криси, бо вже можна добувати вирава! симптоми оздоровлення американського і *вагалі світово-го господарства*“, що для опанування криси треба не хизької боротьби з нею але „*найдегше вже вийти*“.

Менше підстав для оптимізму мав фон Па-пен, але воєм. накреслюючи у Мінстері свій ре-зонаційний господарський план накручення го-сподарського механізму, він здобувся теж на оп-тимізм, проповідуючи початок кінця криси. І тим самим оптимізмом та програмою, яка відступила від оптимізму господарських експериментів, що налягали на весь татар на громадян (а) приму-сним пошуків для побороування безробіття, б) ла-годування авторків, в) обезцінення марки і зли-ска злишків грош, с) зміне жертвою дер-жавних прабути (а) премії на нових робітників, д) солідній боє в публичні роботи), — це

зарозило маси оптимізма не тільки у Німеччи-ні, але і пова нею.

Б такі, що твердять, немов би становище ні-мецького уряду, точніше фон Папена було інспі-роване проф. Вагеманом, славним господарським дослідником і винахідником нових плянів (про його валютні пляни як теж і ті, що мали розля-зати проблему безробіття, ми вже агадували на сторінках „Діла“). І дійсно — останній квар-тальник Інституту для дослідів кон'юнктури, яко-го директором є саме агаданий профасор, містить багато тез, що лягли в основу вестфаль. мони канцлера. Що торкається оптимізму — то там його теж доволі, а спирається цей оптимізм на передбачувані кон'юнктура головю завдяки по-воротові довіря

Подібно як берлінський теж і варшавський Інститут дослідів, не пшажючи на різні засте-реження (те саме зрештою зробив і перший) до-бачує у теперішній ситуації зворотний момент і віщує кращу майбутність.

IV.

Економіст, як лікар, радя, коли появляється будь-які симптоми видужування пацієнта та ра-зом із тим турбує його все ще важкий загальний стан. І так проф. Вагеман не скриває, що в само-му продукційному процесі, у тажкому і вироб-ничому промислі, не тільки не запримічується поправки, але — навпаки — депресія кріпшає. Не зауважено в Америці і в Європі, особливо в Англії і в Німеччині. Промисловий індекс світової продукції (1928 р. = 100), що ще в квітні ц. р. був 69.7, вправ у серпні ц. р. до 65 проц.

Ще інша німецька публікація, а саме остан-не звітлення ДД-банків („Дойчебанк“ і „Діс-контогезельшафт“) навіть не здобувається на оп-тимізм, добачуючи у тих розрекламованих обя-

Жнива скінчилися

тож не забудьте обезпечити збіжа й пашу від вогню

в Т-ві Взаїмних Обезпечень

„ДНІСТЕР“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

вах „кон'юнктури“ просто штучну акцію амер-иканського уряду. Не згадування аналагу, чому ніби від ціл за сирини мав би починатися аво-рот, і додає, що крім уряду співчинниками того ніби „ана криси“ є спекулянти, які ширять, що пі-ни сирини можуть тільки піти в гору, бо вже і так упали нижче рентовності їх добування.

Воно правда, що американський уряд від-повідною кредитовою політикою старався вля-нути на поліпшення господарської ситуації. І то не тільки з причин економічного характеру. Са-ме находить час вибору президента. І відомо, що в таку пору — так було в 1924 і 1928 р. — курси в Америці звичайно підносились. Але теперішні зачатки господарської кон'юнктури не льовальні, не сутоамериканські...

Очевидно — нема аж таких причин, щоб бити у великий дзвіл радості, бо справжня ко-н'юнктура може наспіти, коли румашеся приби-рані Францією, Америкою та Англією капітали ідути у безгрошові держави, коли місце госпа-дарських націоналізмів займе знова міжнарод-на економічна коопер. і т. д. Але не забуваймо, що теперішня крива по думці багатьох еконо-містів є кривою довіря. Отже коли широко голоше-ний оптимізм — оправданий хочби невеличкими конкретними фактами — може бути ліком (тут річ іде про психологічний момент серед мас), то його значіння велике і тоді... будьмо всі оптимі-стами і всі говорім, що крива кілчаться. *Може справді ларога оптимізму буде краща ніж зарога конференцій*...
Инж. В. Несторович.

Тема на часі.

(Під увагу молоді та батькам, у зв'язку зі закордонними студіями).

Недалекий вже час, в якому наші абсолю-венти середніх шкіл стануть студентами високих шкіл. Більша частина їх з різними причинами оста-не на високих школах у краю та в інших землях у Польщі, частина молоді подається на закор-донні студії. І саме під увагу цієї молоді та їх-нім батькам присвячуючи цих кілька рядків.

В першу чергу приходиться опрокинути пу-шену (відомо ким!) в останньому часі поголо-ску про всілякі труднощі у аписах на закордон-ні високі школи. Навпаки — зазначу на цьо-му місці адруге, як це вже зробили наші студент-ські громади пишучи про обставини закордон-них студій, що українська молодь дізнає назгал у ректоратах та деканатах закордонних висо-ких шкіл дуже гарної зустрічі та далекойдучо-го зрозуміння для прохань на зникки оплат за студії. Особливо віденські високі школи ведуть провід у цьому відношенні. Що значать закор-донні студії (совісно переведені) для знання та поширення світогляду молодих студентів, про це хіба зайвим булоб розписуватися.

Зверну увагу на другу обставину, а саме на вибір студії та контролю над їх совісним пере-веденням. Щодо першого — не треба піддавати-ся загальній психозі часу та послати сина чи доньку на „модні“ студії. Мину у нас час пого-ловних теологів, філософів, правників, — не-давно інженерів, а тепер настав час медиків. Всі ці фахи нам зяедно потрібні — в більшій чи меншій кількості, але в теперішнє наше анхо-ліття треба нам більше абсолювентів практич-них шкіл, яких є тут цілими десятками, ч про-що була агадка в оповістках студентських за-кордонних громад перед фєрїями. Отже пере-довсім родичі повинні рахуватися з заминаува-ним дитини до даної галузі знання, а не вибира-ти й ч накидувати той чи інший фак. Така по-ведінка робить молодого хлопцеві ці студії важким тягарем та кічнється втомою поків або анеохотю до власного звання.

Доволі дразлива обставина для молоді, але обовязкова з огляду на наші сучасні відносини — це контроль над студіюючою за кордоном молодю. Маю на увазі: контролю над мораль-ним життям молоді та над її поступами в науці. На мою думку перше завдання можуть і повин-ні виконувати старші студенти та старші гро-мадяни нашої еміграції, яка тепер розсіяна по важливіших наукових осередках Європи. Старше студентство й емігранти мають святий націо-нальний обовязок остеретти перед великоміс-кими небезпеками студіюючу молодю, яка дуже часто знід селянської стріхи та провінціально-ної середньої школи дістається відразу у вели-ке європейське місто. Виробився зовсім хибний погляд серед нашого загалу, мовляв, „академи-ка“, себто студента університету не лише ко-нтролювати в його студії, а анісід цього такій, що великий відсоток нашої молоді марнує ро-ки, стаючи „залізними студентами“. На жалі категорія цих неробів ще й тепер не перевела-ся. Назву це національним злочиним; бо чим можна в такій важкій та чорній біді і нужді на-ших батьків та цілої суспільності — тратити роки беручи з дому або якої установи мате-ріальні засоби?

З цим явищем повинні всі українці боро-тися — чи то зміною відношення до таких „залізників“, чи отвертим (не анонімним!) повідомленням їхніх батьків, а самі студентські громади повинні рішуче зайнятися цією спра-вою. Пригадую собі розпuku бідного селянина Г. з одного села біля Коломиї — в 1914 р. — коли йому один знайомий відкрив правду, що його син М., який перед батьком грав ролю „семіка“, себто учня 7 кл. сімї, — не є ним. Білий батько ніс кожної суботи повні торби хліба, заощаджуючи на собі й цілій сімї, — й хизився поступами свого сина, а цей нероба нашивав собі при кімні року щораз новий па-сок на блязов та ходив „поза школу“... Тепер

* Стаття Лавієвського: „Нові завдання амер. імперіа-лізму“ де він іншим чинамо: „Могутнє соціалістичне господарство Радянського Союу може стати великог ві-дбухаєм світової економіки. Американський про-мисловий і аграрний не можна здійснити ніщо починає і не може нести частину галюбу“.

часи змінилися й безділля такого „залізняка“ не дається довго закрити. При тому не сміємо забувати, яке погане враження викликають серед чужинців такі марнотрапці, які замість студій ночами шведуються по підозрілих льокалях.

Наприкінці цих прикрих, але актуальних уваг, треба з признанням згадати про пильних у науці та охочих до громадянської праці молодших студентів, які в останньому році відбули свої студії ось хочби напр. в австрійських високих школах. Вони свідомі були того, що закордон дає їм можливість придбати широке наукове та життєво-практичне знання, напр. в семінарах, інститутах, клініках, лічницях, музеях, театрі — тощо. Час на все надається, тільки треба його вміло поділити і треба свідомості свого становища й обов'язку та трохи сильнішої волі.

За всякими інформаціями про вписи до високих шкіл, урядові візавання на одержання знижкових паспортів, тощо — треба звертатися до українських студентських громад, які скрізь негайно полагоджують ці справи. До чужих студентських організацій не слід звертатися швидше, ніж до своїх, бо це погано свідчить і про даного студента і дискредитує рідні студентські громади за кордоном, які на загальне гарно виявляються із свого товариського обов'язку супроти молодших товаришів із краю, та є свідомі своїх станів обов'язків.

Відень, 9 вересня 1932 р.

о. Володимир Левицький.

Конгрес ОУЖ перед судом. Перервання розправи.

Другого дня розправи, у вівторок після вечір, предсідник заповів продовження її на слідуючий день, себто середу. Тимчасом в середу, розпочинаючи розправу з великим запізненням, предсідник зараз-же перервав її до п'ятниці 9. ц. м. тому, що велику салью треба було віддати на інший процес, на який уже приїхали свідки, а обидві салі були вже теж заняті.

НАШІ ВІДПУСТИ І МИ.

Замітки і спостереження з відпустових базарів.

Дуже це гарний звичай, що наш народ спішить до своїх славних відпустових місць, щоби перед чудотворною іконою помолитись, щоби в тяжкій годині життя зігнати до Всевишнього, упросити ласки на даліше будуче і таким чином полекшити своє горе. Деякі наші славні місця стягають маси народу, церква виповнена вірними по береги — інші йдуть, щоби трохи розважитись по тяжкій праці підчас жив. Так воляється у нас від соток літ — так було і цього року дня 28. серпня в Самборі на так званої „Матки“.

Крім побожних християн, які облягають кругом церкву, кількатисячна товпа людей вештається кругом розставлених базарів, які розложили на церковнім майдані і по всіх вуличках, що притикають до церкви. Головне місце вивішують будки з різним „кальварійським“ крамом. Повно в них христиків, ікон, іконок, а ще чужого гандитного виробу — а наших виробів тут ні сліду! Ні одної св. іконки, ні одної образочка, ні одної відкритки нашого виробу тут не побачиш.

У цих крамарів повні столи книжочок по моленью, але ні одної в нашій мові. Всі вони якби змовились... Крім цього процвітає тут базарна література як: „Ліст до Неба“, „Пророцтво кружовей Михайля“, ктуса жінка за часу Святимона і Таркиніюша цесажа жимського з папеза Юльюша П. інквізитор Тюркемади(!) — таке бачимо „Календар“, „рицеза Непокаля-лей“, „Сеник“, „Чаровник“ і т. п. крам, — який купують наші люди, обступивши згадані будки так тісно, що годі перейти. Ні один власник будки не заговорить до наших людей нашою мовою, а на питання, не відповість по нашому. По акценті тих крамарів пізнати, що люди навіть не зі Східної Галичини — а відносять-ся до наших людей гордо, якби нашому мужикові ласку робили, продаючи йому цей крам!

Поза тими будками — видно крами з ласочками... Столи агітуються під цілими горами цукорків, тіст, меліників, і різних коржів. Цукорки ці всі дуже підозрілі, — все якесь страшно червоне — а на меліниках (Бог зна з чого вони печені) — видніють написи: „Кохай мене, додай мій, памйонка з одлусту“ і т. п. Наша дільська молодь купує це і тішиться з цих не-смачних дотепів...

Коло цих будок у брудних міхах на землі, бачимо цілі гори маленьких, як жовто зафарбованих обаріючків (дублячків), що їх продають за метри, голосно накликаючи: „Купуй бойку! По тинізеські, по тинізеські гроши метри!“

Бойко, купивши ці ласощі, вішає своїм діточкам на шию. Далі розложились будки з аудже-ниною, ковбасами, кишками, що їх обідали мі-ліярди мух — на який то товар гідь дивитися — не то його їсти. Бог вість, з чого це все роблене — „але хлоп вишисто з'є!“

Недалеко цього краму розсілись жидівки з бочками різних напиків. Тут брудна, розхри-стана жидівка з чираками на пальцях, зачерпує парехю якогось червоного пльну, мішанину оцту, сахарини і фарби і кричить голосно: „вінко! вінко! по джешень гроши гальба!“... Найбільші гроші заробив якийсь фотограф жи-док, який вечором хвалявся, що відфотографу-вав около 4.000 дівчат „ала мінут“; за кожну фотографію брав по 50 сотиків!!

Трохи далі на базарній площі бачимо скри-пачі карузеді, оточені товпою нашої сільської молоді і міських шибеників. Одні їдуть на ко-нях, інші на бричках серед великого крику і га-мору. Якийсь осібняк справив собі новомодну карузедю з кільканацяти старих роверів, пов'язаних залізними штабами, які їдуть по круглій, деревляній дорозі в шапеному розгоні. Цей осібняк мав великий успіх між нашими

сільськими парубками, які розбивались за тим, щоби їхати на роверовій карузеді. Він здержу-вав сільську молодь, яка пхалася на що карузе-лю, грубою лайкою, почавши від: „матери а скінчивши на таких епітетах як: „Чорай Федо, тшймай бики, бо процесія їде, гони Федю!“ і т. д. Ніхто не чувся тут ображеним...

А скільки там було всякого роду обманів, які на столиках картами, стрілянням до цілі об-манювали легковірних селянців, а скільки об-манців з канарками, білими мишами, які тягну-ли „льоси“ нашим сільським дівчатам, відгаду-ючи їхню будучність...

Застановившись ближче над тим кипучим життям на „наших“ відпустах — мається вра-жіння, що вся чужа нам крамарія заздалегідь приготувилась, щоби цей останній гріш з нашо-го, виснаженого крізою народу, стягнути до своїх мошонок...

А де поділились на той час наші крамарі — наші торговці?... Де наша без посади інтелі-генція?... Замість взяти цілу ту справу у свої ру-ки і виступити по всіх відпустах зі своїм ріш-ним крамом — вони ждуть на готові державні посади...

Іван Филиппак.

Недоля б. посла Олександра Вислоцького.

Замість вийти з тюрми 9. ц. м. мусить сидіти ще 8 місяців!

Саме тому два роки (9. IX. 1930) вивезено по-сла Олександра Вислоцького до тюрми в Бересті. Після того відбулися проти нього два процеси: на Волині й у Львові. Випокон волпаського про-цесу засудили посла Ол. Вислоцького на два ро-ки тюрми, а у львівському процесі посла Ви-слоцького звільнили.

Тому, що багато знайомих і товаришів б. по-сла Вислоцького очікує його виходу з тюрми в дні 9. ц. м., коли то минає два роки від його ареш-тування і вивезення до Берестя, подаємо до ві-дома, що він, на жаль, мусить сидіти в тюрмі ще даліше. Причина того та, що у волинському при-суді не почислили б. послові Вислоцькому двох

місяців слідчої тюрми в Бересті (лише йому од-ному!). Крім цього не зачислено йому 6-місячної тюрми між ви роком І. інстанції і ви роком III. ін-станції, тобто Найвищого Суду. З тих причин б. посол Вислоцький має ще досиджувати з (лісім) місяців тюрми понад присуд. Таким робом ціла його кара кінчиться щойно з кінцем квітня 1933.

Тут замітимо, що всі заходи і прохання в справі зачислення тих надпрограмових 8 місяців, а спеціально Берестя, до кари, не мали успіху. На прохання до міністерства в цій справі від чо-тирох місяців нема відповіді, а на прохання в справі перерви кари прийшла, на жаль, від-повідь відмовна.

Фабрика мужеських одягів

Львів, ЛЕГІОНІВ З. І. ПОВ. (НАД КІНОМ ПАЛЯС)

розпочала вже продажу своїх найновіших виробів

389

осінньо-зимових, безпосередньо консументам по гуртових цінах.

1-1

РОТ і РУГДЕРФЕР

Маневри в Сх. Пруссії.

БЕРЛІН, 7. 9. ПАТ. Вчора закінчилися ма-неври дивізії райхсверн на теренах на схід від Ельблонга. Брав у них участь ген. Шляйхер. Після маневрів сказав він журналістам, що пе-редовісім загрозна є Пруссія. Німеччина по-требує новочасного озброєння та щоби насе-лення Сх. Пруссії знало, як і де має боронити рідну країну на випадок війни. Німеччина має право боронитися, тому кожен уряд обов'яз-ний зайнятися справою озброєння Німеччини. У Сх. Пруссії треба це становище підкреслити. Уряд зробить усе конечне для нац. оборони. Все воєнне зняряддя, що його потребуватиме Сх. Пруссія перевезуть на випадок війни з Ні-меччини в найтіршому разі морем. Німеччина не дозволить довше на це, щоби її трактували як другорядний нарід.

ОСТАННІ ВІСТІ

КОСТЕК-БЕРНАЦЬКИЙ ПОЛІСЬКИМ ВОЕВОДОЮ.

З Варшави повідомляють, що польський вое-вода Крахельський переходить на емеритуру. Його наслідником буде новгородський воевода Костек-Бернацький. Серед кандидатів на стано-вище новгородського воеводи називають бувш. куратора львівської шк. округи Свідерського.

НЕ ЗНИЖАТЬ КОМІРНОГО.

У зв'язку з чутками про знижку комірного на 40 проц. з польських міродатних кол поясню-ють, що вістки, начеб уряд думав обіцяти зниж-ку комірного, не відповідають правді.

ШЕФ ШТАБУ АМ. АРМІЇ НА МАНЕВРАХ НА ВОЛИНІ.

ВАРШАВА, 7. 9. ПАТ. Вчора приїхав із Па-рижа до Варшави шеф штабу американської армії Мек Артур. У середу відїхали на маневри на Волині всі військові аташе, акредитовані в Варшаві. Тимже поїздом відїхали на Волинь ген. Мек Артур і багато вищих старшин польського штабу та м-ства військ. справ.

ОТРУЛИ ГР.-КАТ. ЕПІСКОПА?

ВІДЕНЬ, 7. 9. ПАТ. Часописи повідомляють із Будапешту, що гр.-кат. єпископ Степан Но-вак, що свого часу резидував в Епереші в Слос-

вачинні, помер у Будапешті серед підозрілих обставин. Здогадуються, що єпископа втроїли, можливе теж, що він покінчив самогубством.

12-ТА СЕСІЯ ЛІГИ НАЦІЙ.

ЖЕНЕВА, 7. 9. ПАТ. 12-та сесія Ліги Націй пініється в понеділок 26. вересня. На денному порядку є м. ін. скарга пос. Гребе на виконуван-ня земельної реформи в Польщі та петиція сою-зу поляків у Німеччині, що жаліється на поло-ження польської меншини у нім. Г. Шлеську.

РОЗВ'ЯЖУТЬ РАЙХСТАГ?

БЕРЛІН, 7. 9. ПАТ. Як відомо засідання райхстагу скликане на 12. вересня. Соц. дем. фракція зголосила внесення, що домагається відкликання госп.-фін. декрету президента дер-жави з 4. вересня. Подібне внесення зголосили й комуністи. „Д. Альф. Цтг.“ повідомляє, що на вівторковім засіданні канц. Пален ще перед го-лосуванням над внесеннями опозиції розв'яже райхстаг.

Нові вибори відбулися би в половині листо-пада. З інших джерел заперечують чутки про пляноване розв'язання райхстагу.

ЧОГО ДОМАГАЄТЬСЯ НІМЕЧЧИНА.

БЕРЛІН, 7. 9. ПАТ. Міністр. закорд. справ Нойрат в інтерв'ю з представником Вольфа по-дав текст меморіалу в справі зброєнь. Збро-єння інших держав треба довести до озброєння, призначеного Німеччині версайським трактатом. П'яту частину трактату треба заступити у відно-шенні до Німеччини роззброєнню конвенцією. Як скінчилася би важність конвенції, Німеччина булаб вільна від усяких виїмкових постанов.

Біржа.

Долар у приватних оборотах 8.89 і піл.
Жито збірне нове 14—14.25.

Дужання.

У середу Торнов у вільно-американській боротьбі побіди Прохаску в 5 хв., Гарковенко поборов Вілінга в 7 хв., Д'Олівера Колефа в 21 хв., а Дозе нельсоном поклав Валушевського, Штекер поборов Кавана.

У четвер борються: Каван — Торнов, Про-хаска — Колеф, Кравзер — Д'Олівера (ріш.). Дозе — Штекер (ріш.) і Вілінг — Валушевський (ріш.).

кім, подекуди на 3—4 стопи під поверхнею землі, бо складником ґрунту є ростинні частки дуже висушені. Фармери кажуть, що вогонь потягав швидко в низі сніги.

— На Монт-Еверест. Лондонське географічне товариство підготувало цього року виправу на найвищий шпиль Гімалаїв — Еверест. Дала Ляма дозволив експедиції на побут у Тибеті. У 1924 р. два молоді англійці Малайорі та Ірвейн підійшли під шпиль у віддалі 180 м. і там пропали. Еверест має 8,860 метрів.

— Донька Рокфелера, що вмерла в Шикаго у 60-ім році життя не залишила багато майна. 40 мільйонів, які дістала у спадщині від свого батька протратила у різних невдатних комбінаціях, бажаючи ще розбагатіти.

— Кіно в церкві. Ліверпульський єпископ у порозумінні з лордом Дербі мають намір зробити фільми зі святого Письма і ті фільми показувати в англійських церквах.

— Скандал з офіційною граматикою. Кілька місяців тому вийшла в Парижі „Граматика Французької Академії“, що мала незвичайний книгарський успіх. Усі кинулися за офіційною граматикою, виданою під покровом 40 безсмертних, щоб знати, як правильно писати. Тимчасом почалась у буденній пресі та журналах гостра критика цієї граматки, підписана флікціями. Виявилось, що автором граматки був один із професорів, що написав її на доручення спеціальної редакційної комісії „Французької Академії“, але, як він стверджував пізніше у пресі, панове безсмертні нефахівці поробили там різні поправки і наробили сил помилок. Тепер із доручення „Фр. Академії“ всю речу наклали граматки сконфіскували.

— Історичний замок французького прем'єра. Колишній співробітник Клеманса, міністр Тардіє, автор нещасливого Версайського договору купив цими днями велике майно недалеко Авіньону. У тому майні є замок, що колись був твердинею і резиденцією князів. Цей замок належав досі до одного великого промисловця, що дружив із бурбонським князем Шартр, який і жив там. Тардіє матиме тепер свідом якогось близького кривняка Вільгельма II, князя Левенштайна, що в місті Шато д'Авіньон має теж замок, скромніший.

— Святиня Ероса. В Афінах відкрив якийсь молодий грецький археолог святиню Ероса, за якою досадники шукали віддавна. Саме там стояла славна Праксителява статуя Афродити.

— Самопізнання. На конгресі психологів у Копенгагені мав прецікавий реферат проф. В. Вольф про свої нові дослідні над самопізнання людини. Він доказував, що кожний із нас має мінімальні дані на те, щоб пізнати себе. Експеримент переведений ним був такого роду: різні особи повторили той самий текст; відтак голос їх скопійний на грамофонових плитах пізнавали заінтересовані. Мало хто пізнав власний голос. Так само не пізнавали люди своєї фотографії, коли розрізали її на половини.

Дописи.

МОСТИШІНА. (Фестин у Старий). Для 4. вересня ц. р. влаштувала молодь Старий величавий фестин, у якому взяли численну участь місцеві селяни та інтелігенція з доколичних місцевостей. Шлий фестин відбувся завдяки енергії та великій праці п. Дарії Пшепюрьської, яка внесла свій молодечий запал присвятила громадській праці у своєму селі. Під її проводом молоді дівчата доконали чудес своїми вправами, які виконували з пісню на устах, що плала з їхніх широкіх сердець. З неменшим успіхом перейшли вправи хустинами бльших дівчат, а відтак вправи хлопців під проводом п. Качмара (якщо не помиляюсь). Багато краси у це свято вніс місцевий хор, який під диригентурою п. Дарії Пшепюрьської виявлявся зі свого авдання якнайкраще. При кінці о. Пшепюрьський виголосив до віраляючих юнаків підбадьорююче слово, в якому підкреслював вартість плекання фізичного розвитку для українського народу, а відтак гарячими словами закликав місцеву молодь і старше громадянство вступати численно в ряди спортивних товариств. Слід замітити, що молодь Старий зрозуміла вагу народньої праці, чим дає доказ своєї національної зрілості.

СПОРТ.

КРАЄВІ СИТКІВКОВІ ЗМАГАННЯ У ЛЬВОВІ.

Ситківкові змагання за краєве мистецтво відбуваються на токах Л. К. С. при вул. Войтїха кожного дня від 9—12. рано та від 2—6. попол. до неділі 11. ц. м. включно. Зголошених около 30 змагунів зі Львова та провінції. Для видців побудована вигідна ступеньця. Висади змагань будемо подавати кожного дня.

Висади 1-го дня:

Сингел жінко: Дмоховська Дора (УССК) — Твердохайівна (УССК) 6:2, 10:8. Рожанковська (ЛКС) — Грушкевичівна (ЛКС) 7:5, 6:3.

Сингел мушні: Зелений (УССК) — Бачинський (УССК) 6:1, 6:2. Яблонський (УССК) — Черчанець (Плай) 6:4, 6:0. Рожанковський Волод. (ЛКС) — Процишин (УССК) 6:2, 6:2.

Мішана гра: Дмоховська С., Рожанковський Яр. (ЛКС) — Лішинська, Сасик (УССК) 6:2, 6:4. Сасик, Дрогмирецький — Бачинський, Зелений 6:3, 6:2.

Публики, як на перший день, дуже багато. Продовження змагань в четвер, в год. 9. рано і в год. 2-й попол.

ГОСТИННИЙ ВИСТУП ЧЕРНОВЕЦЬКОГО ДОВБУША І ЛЬВІВСЬКОЇ УКРАЇНИ У СТАНИСЛАВОВІ.

У днях 10. і 11. вересня ц. р. (субота-неділя) відбулись товариські м'ячеві змагання між дружини: Довбуш — Україна — Пролом — Ревера. Ця дводневних змагань: найзатишніші зв'язки з нашими буковинськими земляками.

Порядок змагань: субота, год. 14:15: Україна — Пролом, субота, год. 16:00: Довбуш — Ревера; неділя, год. 14:00: Довбуш — Пролом, неділя, год. 16:00: Україна — Ревера.

Як бачимо, програма велика, конкуренція незвичайно цікава. Тому можна сподіватися, що українське гро-

мадянство не місцеве, так і з доколичних громад, прибуде численно на ці змагання та слідкуватиме за ходом гри цих товариських змагань.

Приїзд черновецької української дружини до Станиславова у п'ятницю посп. поїздом в год. 20:45, львівської України в суботу ранком.

СПОРТ У ПЕРЕМИШЛІ.

В неділю 4. ц. м. відбулися в Перемишлі м'ячеві змагання двох українських дружин: Сокола і Беркута. Переміг високоціфрено Сокол 8:1 (3:0), якого молода дружина перевищила свого протинника на зеленій муралі під кожним оглядом. Видців, на жаль, дуже мало. Судював п. Медвітський.

НА МІЖНАРОДНІЙ АРЕНІ.

АВСТРІЯ. Відень. По п'ятимісячній перерві почалися 28. серпня нові мистецтва у копаному м'ячі. У 1. д. зі, де місце Слована зняв мистец П. ліги Лібертас, розіграли вже 10 стріч. Важливі з них: Австрія — Адміра 2:1, Вієнна — Рарід 3:2 і Австрія — ВАЦ 1:1. Поки що перше місце в таблиці займає Вієнна (4 п.), а дальші Гакоат і Австрія (по 3 п.).

ІТАЛІЯ. В Римі відбулися світові мистецтва шко-лесників професіоналів та аматорів. Обі шосові ко-ренції виграли італійці. Серед аматорів (1374 км.) переміг Мартано в часі 4:32:48, а мистецтво професіоналів (2067 км.) добув Бінда — 7:01:28. Професійним мистецтву у спринті став бельгійець Шереж, який переміг у фіналі французів Мічарда. Третій німець Енгель.

ПОЛЬЩА. По недільних змаганнях за мистецтво ліги на першому місці скрипилися Краковія, завдяки перемозі над Висою (3:0) і ремісовому висадові стрі-Погонь — Лерія (0:0). Має вона 25 п. 2) Погонь 21, 3) Лерія 18, 4) Варта 17, 5) ЛКС 16, 6) Варшавянка 15, 7) Висла 14, 8) Рух 14, 9) Гарбарія 11, 10) 22. п. п. 11, 11) Польонія 8 і 12) Чорні 8.

У Кракові відбулися мистецтва Польщі в ситківці. Мистец у поод. грі мушні став Гебда, який у фіналі переміг Тлочинського. У подвійній грі Тлочинський-Вармиський перемогли у важкій боротьбі (7:5, 3:6, 2:6, 6:2 і 6:1) братів Столярів, що мали це мистецтво 8 літ без перерви. Серед жінок виграли пара Фолькмер-Рудавська. В міксті перемогли Гебда-Фолькмерівна.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА. У Брні відбулися на славному торі Масарика III. найбільші чеські перегони авт. На старті бракувало двох найліпших цьогорічних змагунів: Карачіолі і Штука. Перше місце у важкій категорії переміг Карачіолі (17.000 км. по 29 км.) добув француз Шірон на Бугатті в часі 4:37:29. 2) Італієць Фалжіолі на Альфі. Серед легших возів (15.000 км.) переміг німець Бурггальер також на Бугатті — 4:31:28, перед італійцем Масератті. Ані чехи, ані маляр Гартман не відіграли поважнішої ролі. Видців і змагунів (36 машин) рекордове число.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 7. IX. 1932 р. за масло експортне та десерове пріма 2:80 зол., аз літру мола 19—20 сот., літру сметани 0:90 зол., копу яєць 3:50—3:90 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Миський Театр.
Четвер, 8. вересня, год. 7:30 веч. „Горька нафта“.
П'ятниця, 9. вересня, год. 7:30 веч. „Горька нафта“.
Театр Річкоростей.
Субота, 10. вересня, год. 7:30 веч. „Так здобувають жінку“ комедія Вереса.
Спортовий парк при вул. Пелчинський на площі біля Тейсового Т-ва.
Щодня думання атлетів. Початок в год. 8:30 веч.

Кіно.

АПОЛЬО: „Острів тайн“.
АТЛАНТИК (давніше Лев) нечичає.
КАСІНО: Льорель і Гарді в „Чужинній селі“.
КОЛІСЕЙ: „Ніч на немі“, „Свищею на крізі“.
КОПЕРНИК: „Гегенна жінки“.
МАРУСЕНЬКА: „Гегенна жінки“.
МІРАЖ: „Любові віденської залози“.
ОАЗА: „Всі для дівчинки“ (Гарі Плай).
ПАЛЯС: „Рік 1914“.
ПАІН: „Пайн В“.
ПАСАЖ: „Дорога велити“.
ПРОМІНЬ: „Гра фільм“.
СОНЦЕ: Пляска ферій нечичає.
СТИЛЕВЕ: „Ц. к. фельдмаршал“ (Власта Бурія).
УТІХА: Гарі Плай — „Пригода у нічній експресі“.
ХІМЕРА: „Украдений рай“ (Філіп Гольмес, Нансі Кероль).

Закордонне радіо.

П'ятниця, 9. вересня 1932.
Ляйпціг (269,3) 16:30 Скандинавська музика, Братислава (278,5) 22:20 Циг. музика, Міланіо (331,4) 11:15, 13:00, 17:10 Музика, Штутгарт (360,8) 16:00, 17:00 Концерт, 19:30 Цитристи, 20:00 „Нідемоні“ траг. Гебеля, Гельсінгфорс (368,1) 17:00 Філд. пісн., Гамбург (372,2) 17:55 Нар. пісн., 19:20 Веселі образки, Білгород (430,4) 12:05 Нар. пісн., 16:30 Спів, Діно Любішич, Беромінстер (459,4) 15:30 Концерт, 20:00 Анг. музика, 20:40 „Склянка води“ авт. Скрібе, Ляйпціг (472,4) 20:30 Серенади, Прага (488,6) 19:00 Фортелянові пісн. та твори, Відень (517,2) 11:30 Квартет, Рига (525,4) 18:00 Спів, Вібуціс, 19:05 Концерт, Харків (937,5) 10:00 Концерт для робітників, 14:30, 16:35 Для молоді, 16:00 Концерт-естрада, 18:15 Пісн., 19:00 Ети. концерт, 24:00 Комунікати, музика звуковика, Париж (1724,1) 20:00 „Чесна Зузіанка“ оп. Жільберта.

Львівське радіо.

П'ятниця, 9. вересня 1932.
11:58 Час, 12:10 Огляд преси, 12:20, 12:45, 15:25 Грамофон, 12:40 Метеорологічний комунікат, 15:00 Господарський комунікат, 15:10 „Личахок Спританського“ II. ч. оп. для дітей, 16:40 „В Діжніска-новій батьківщині“, відч., 17:00 Концерт, 18:00 Вісн. 18:20 Танк. музика, 19:15 Веснянка, 19:35, 21:50 Прес. рад. денник, 19:45 „Чак, як предмет ботайсько-парнагайського спорту“, 20:00, 20:55 Симф. концерт, 20:40 „Музичне паломництво“, фейз, 22:00, 22:50 Танк. музика, 22:40 Спорт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Музичне Т-во ім. М. Лисенка фільм в Станиславіві оголошує КОНКУРС на посаду учителя скрипки в Музичній Інституті у Станиславіві. Вимоги: повна кваліфікація (ук. консерваторія згд. рівно-рівній студії). Подання вносити до 15. вересня ц. р. на адресу: Музичний Інститут ім. М. Лисенка, Станиславів, вул. Сопі-жинська 27. 339 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

ТОРГОВЕЛЬНІ ЛЬОКАЛІ від зараз до зняття в середмісті. Зголошення до Заведення Обезпечень Умовах Працюючих, Львів, ул. Пекарська 1 а. 387 2-2

РУТИНОВАНИЙ адвокатський конци-пієнт шукає заняття. Зголошення: Кан-целярія авт. Дольницького в Золочеві, для д-ра Третяка. 391 2-2

СТРІЛЕЦЬКІ ПІСНІ Ярославенка на фор-тепні зі словами за 10 золотих прода-ють книгарні. 347 2-3

СТУДЕНТКА шукає помешкання з удер-жанням і фортепьяном до поміжковий цілі, недалеко університету. Зголошення до Адміністрації „Ціла“ під „Спокійна“, 400 1-1

70 ЗОЛ. вигідна станція для панючок, п'яніно до ужитку — Ткачків, Високо-ського 12. 399 1-1

УМЕБЛЬОВАНИЙ покій зараз зняти. Вул. Ванди ч. 5, 4 і. п. (бічна Ліщинсько-го). 398 1-3

ТОРБИ ШКІЛЬНІ, течки, портфезі, га-манці поручає, напроваляє найдешевше Заведення Римарсько-Галлантерійне Н. Ба-рера, Сикстуська 2. 370 х

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

РЕНТГЕНОЛЬОГ

Д-р Людв. Ляндес-Ляйнерова
ПОВЕРНУЛА
Львів, Лозницького 9, тел. 55-50
(апарат перен.). 3-3

Добірне горішно-шлеське ВУГІЛЛЯ.

Букове дерево сухе на 4 рубяне доставляє

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ, Львів.
Замовлення приймає Бюро Львів.
РІНОК 36, П. ПОВ., Тел. 96-85.
та всі 4 львівські склади, а саме:
I) Рінок 36, II) вул. Личахська
155, III) пл. Більчевського 3 та IV)
вул. Городецька 23.
Власні склади вугілля та дерева на
зализничім двірні.

УЛЬТИМАТ СЕЛЯН ПРЕЗИДЕНТОВІ
ВАРШАВИ.

Овочі в Закарпатті цього року зародили
раніше. Перегосім яблука та сливки. Менше
плодили грушки. годовнож десероных фолл

Найнижча температура

Номі небесні тіла.

Дикі коні вмирають.

Однак чимале зацікавлення викликала незлізла стаття пані Т. Едигер у 18. зшиткові берлінських „Naturwissenschaften“. Говориться там м. і. про зосліди О. Антоїуса, з яких виходить, що також їм життя диких коней почислені. А саме виявляється, що ще з кінцем 18. віку можна було стрінути в Польщі диного європейського коня тарпана, останній примірник якого збирав в 1876 р. в Таврії. Нині не стрінемо вже тарпана ніде. Інша порода коня т. зв. кінь Підлязького стрічається

— Ріжні вістки. У Манджурії за тиждень було 3500 нових випадків холери. — У Загребі відбувся IV. славянський конгрес студентсько

Найглубше озеро Европы.

Температура солнечных плазм.

Золото в сирійській пустині.

Багдадський купець Галь Мутамел аль Бассам на-
крия серед сирійської пустини жиди золота. А саме ш-
показли знаходяться біля місцевості Рутба, що лежить
на лезуїнській шляху Галадз — Багдад. Літани англій-
ських, державних повітряних ліній постійно преч-
ають до цього місця. Галь Мутамел одержав на зго-
да уряду Іраку концесією на експлуатацію золота про-
тигом 75 літ. Після цього речина копалини золота не
рейдє на власність держави.

А. Л.

— Горить ліси. На півдні поширюється в півд. частині провінції Мантоа. Вогонь поширюється на просторі 17 миль (англ.) шириною.